

Projectvoorstel

Ontwikkeling visie brandweezorg in 2030

Versiehistorie

Versie	Datum	Auteur	Reden
1	7 feb. 2020	M. van Vondel	Eerste aanzet
2	12 feb. 2020	M. van Vondel	Verwerken aanpassingen na overleg projectgroep d.d. 10/2/'20
3	10 mrt. 2020	M. van Vondel	Verwerken aanpassingen na overleg projectgroep d.d. 24/2/'20
4	2 april 2020	M. van Vondel	Update
5	7 mei 2020	M. van Vondel	Verwerken aanvullingen Sigrid Bos, Edwin Verlind en Siske Klaassens
6	6 juni 2020	M. van Vondel	Verwerken opmerkingen Roelf
7	10 juni 2020	M. van Vondel	Definitieve versie
8	25 juni 2020	M. van Vondel	Definitieve versie
9	8 juli 2020	M. van Vondel	Aanpassen financiële kaders
10	27 augustus 2020	M. van Vondel	Aanpassen na overleg stuurgroep 26 augustus 2020
11	28 augustus	S. Bos-Ketting	Aanpassen na overleg stuurgroep 26 augustus 2020

Distributielijst

Versie	Datum	Namen

Accordering

Naam opdrachtgever	Datum
Roelf Knoop	

1. Projectdefinitie

Achtergrond

Er komen veel ontwikkelingen op de Veiligheidsregio Groningen (VRG) af. Voorbeelden hiervan zijn de Omgevingswet, de Europese deeltijdrichtlijn, het Landelijk programma Vrijwilligheid, de ontwikkeling van het gebied Eemsdelta en de huisvesting stedelijk gebied. Ook verandert de provincie Groningen demografisch; de stad Groningen groeit, een groot deel van het Ommeland krimpt, de provincie vergrijsst en mensen blijven langer zelfstandig wonen.

Andere ontwikkelingen die de huidige brandweezorg beïnvloeden zijn de afnemende beschikbaarheid van brandweervrijwilligers, flexibilisering van de beroepsbrandweer, veranderingen in de bluswatervoorziening en de onder druk staande paraatheid. Ook zijn en komen er nieuwe inzichten rondom de brandweezorg, bijvoorbeeld in hoe je brand bestrijdt en kunt voorkomen.

Het bestuur van VRG staat voor een aantal financieel ingrijpende besluiten, zoals over de buurtbrandweezorg, scheepsincidentbestrijding en de bouw van kazernes. En wil daarom over een integraal beeld beschikken om verantwoorde keuzes te kunnen maken. Al deze ontwikkelingen samen vragen om een visie op brandweezorg in 2030.

Probleemstelling

Er zijn veel ontwikkelingen die de toekomstige brandweezorg (kunnen) beïnvloeden. Er is nog geen compleet beeld van wat de invloed van al deze ontwikkelingen is op de brandweezorg en in welke mate het huidige brandweerstelsel daarmee onder druk komt te staan. Het project 'Ontwikkeling visie brandweezorg in 2030' brengt alle relevante ontwikkelingen bij elkaar en geeft richting, zodat het bestuur handvatten krijgt om beslissingen te kunnen nemen.

De visie geeft antwoord op een aantal vragen:

- Welke ontwikkelingen hebben invloed? In welke mate hebben ze invloed en op welke termijn?
- Hoe kunnen VRG en eventueel andere partners brandweezorg op een goed en adequaat niveau blijven leveren?
- Welk bedrijfsvoeringsmodel voor de brandweezorg past daarbij?

Projectdoel

Het doel is een bestuurlijk vastgestelde gedragen visie (maart 2021) op de brandweezorg in de regio Groningen met als oriëntatie 2030. De visie wordt behalve door het bestuur ook gedragen door medewerkers, vrijwilligers en ondernemingsraad.

Resultaat

De visie geeft het bestuur 'handvatten' waarmee het beslissingen kan nemen die bijdragen aan de ontwikkeling van een toekomstbestendige brandweezorg. Het bestuur heeft inzicht in hoe brandweezorg kan worden vormgegeven vanuit verschillende perspectieven en wat de effecten ervan zijn.

Scope

Het project kent de volgende afbakening:

- De opdracht behelst alleen de brandweezorg en niet het bredere takenpakket van VRG;
- Kijk naar de brandweezorg en niet naar de brandweerorganisatie. Brandweezorg kan namelijk ook met andere partners worden georganiseerd.

Uitgangspunten

Uitgangspunten voor het project zijn:

- Durf te dromen.
- Zorg voor draagvlak bij en betrokkenheid van bestuur, brandweerm medewerkers en vrijwilligers.
- Laat de discussie op voorhand niet door geld sturen, maar het streven is dat de brandweezorg betaalbaar blijft.
- Verwerk de ontwikkelingen en resultaten binnen lijnactiviteiten en -projecten in de visieontwikkeling.
- Een extern adviseur kijkt mee bij de opzet van dit project, zowel procesmatig als inhoudelijk. Dit voorkomt een eenzijdige brandweerblik en regelt aan de voorkant dat er een gedegen en gedragen eindresultaat komt te liggen.

Randvoorwaarden

- Het bestuur kiest een scenario of richting. Alleen dan kan de visie gemaakt worden.

2. Business Case

Opbouw

De basis bestaat uit vier perspectieven die de input zijn voor een aantal scenario's en de uiteindelijke visieontwikkeling 2030.

De vier perspectieven zijn:

- Brandveilige omgeving: externe organisaties (gemeenten, woningbouwcorporaties, bedrijven en overheid) zorgen voor (brand)veilige producten en huizen;
- Risicobeheersing: VRG, gemeenten en/of allianties proberen (brand)gevaarlijke situaties te voorkomen;
- Burgerparticipatie: burgers zetten zich actief in voor een (brand)veilige buurt;
- Incidentbestrijding: VRG, gemeenten en/of allianties treden op bij (brand)gevaarlijke situaties.

Door deze perspectieven uit te werken ontstaat er een aantal scenario's. Deze scenario's worden beschreven (document of infographics) inclusief de bijbehorende concrete acties om daar te komen. Het bestuur kent daarmee de impact van de scenario's (financieel en risico's) en kan door te kiezen voor een scenario richting geven aan de visieontwikkeling.

Verder komt er een communicatieplan dat voor draagvlak van de visie moet zorgen en de verschillende doelgroepen (zoals dagelijks bestuur, algemeen bestuur, medewerkers, vrijwilligers, gemeenten en ondernemingsraad) informeert. Het plan beschrijft acties, zodat de doelgroepen via een interactief proces betrokken worden.

Koppelvlakken

Er spelen lijnactiviteiten en -projecten binnen VRG die invloed hebben op de visieontwikkeling brandweezorg 2030. Waar deze activiteiten het project visieontwikkeling raken, is sprake van zogenaamde 'koppelvlakken'. Het betreft wettelijke, landelijke en regionale ontwikkelingen. Voorbeelden hiervan zijn de invoering van de Omgevingswet, de Europese deeltijdrichtlijn, het Landelijk programma Vrijwilligheid, ontwikkeling gebied Eemdelta, huisvesting stedelijk gebied, het AEF rapport Takenevaluatie VRG uit 2017 en het vervolgonderzoek waartoe VRG breed opdracht is gegeven, en de VRG brede bezuinigingsopgave waarbij verschillende financiële scenario's worden verkend.

Op een aantal van de koppelvlakken voert VRG zelf de regie, maar bij een aantal ligt de regie buiten VRG. De lijnactiviteiten en -projecten hebben ieder een eigen planning. Dit vraagt gedurende het project om actieve betrokkenheid van de verschillende groepen binnen de projectorganisatie (zie hoofdstuk 4). De groepen informeren en laten zich actief informeren over de ontwikkelingen en nemen deze mee in de visieontwikkeling

brandweezorg 2030. Hiermee wordt geborgd dat de ontwikkelingen van de lijn- en projectactiviteiten verwerkt worden in de uitwerking van de scenario's en in de visie. Een apart actieplan beschrijft de acties die bij deze lijn- en projectactiviteiten horen en het bijbehorende tijdsplan (wat, wie, resultaat en wanneer).

Inhuur externe kennis

Het project is complex en is van groot belang voor een toekomstbestendig bedrijfsvoeringmodel van de brandweezorg (en de VRG). Dit vraagt dus om een gedegen resultaat dat draagvlak heeft bij bestuur, brandweerm medewerkers en vrijwilligers.

Voor twee onderdelen is de inhuur van externen noodzakelijk:

- *Demografische gegevens provincie Groningen (bevolkingsontwikkeling en prognose).*
Deze gegevens zijn niet beschikbaar, maar wel noodzakelijk. Met de demografische gegevens kan de brandweer een inschatting maken of ze in de toekomst voldoende vrijwilligers heeft en kan ze risico's in beeld brengen (zoals het aantal ouderen dat zelfstandig woont).
- *Begeleiding van het project.*
Het project is omvangrijk en complex. VRG is schraal en beleidsarm ingericht, er is geen capaciteit beschikbaar naast de lopende werkzaamheden om binnen de gestelde termijn een uitgewerkt stuk op te leveren. Ook is een onafhankelijke blik noodzakelijk om een te eenzijdige blik te voorkomen, wat ook een verzoek is van de stuurgroep. Daarom kijkt een onafhankelijk adviesbureau mee gedurende het hele traject (proces + inhoud). De externe adviseur adviseert de stuurgroep en ondersteunt bij het opstellen van de visie. Het adviesbureau draagt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud van de visie; deze ligt bij de stuurgroep.

Voor de externe partijen geldt dat ze al voor veel Groningse gemeentes en de Provincie Groningen werken. Gemeenten en burgemeesters zijn dan bekend met ze en hun resultaat, wat positief bijdraagt aan het draagvlak van de visie.

Te verwachten kosten

Projectbegroting	Kosten
Inhuur begeleiding project op proces en inhoud	€45.980 (incl. btw), is maximum
Inhuur demografische ontwikkelingen provincie Groningen	€6.655 (incl. btw)
Presentatie en draagvlakontwikkeling	€5.000
Locatiehuur en catering bijeenkomsten	€2.000
Totaal	€59.635

Dekking van de kosten

Het project kan niet binnen het bestaande budget van de sector Brandweezorg worden uitgevoerd. De kosten voor dit project zijn niet opgenomen in de begroting 2020. Het MT heeft voor dit project budget vrij gemaakt.

3. Planning

Het project kent zes fasen:

1. *Verzamelen van bouwstenen voor de visieontwikkeling → deelresultaten gereed juli/augustus 2020*
Verzamelen van (deel)resultaten van alle lijnactiviteiten en -projecten (koppelvlakken) en andere relevante ontwikkelingen (zoals demografische ontwikkelingen en nieuwe inzichten) die van invloed zijn op de brandweezorg in 2030. Hieruit volgt een overzicht met concrete acties en het bijbehorende tijdspad (wat, wie, resultaat en wanneer).
2. *Uitwerken scenario's brandweezorg in 2030 → schets scenario's gereed september 2020*
Als eenmaal duidelijk is welke relevante ontwikkelingen er spelen en men weet wanneer en welke impact ze hebben, dan kun je een aantal scenario's beschrijven (inclusief impact en financiën). De scenario's beschrijven de verschillende mate van inzet vanuit een aantal perspectieven (brandveilige omgeving, burgerparticipatie, risicobeheersing en incidentbestrijding).
3. *Vaststellen uit te werken scenario of richting → oktober 2020*
Een schets van de scenario's wordt gepresenteerd op de bestuurlijke tweedaagse van de Groningse burgemeesters in oktober 2020. Het bestuur maakt dan een keuze voor een scenario of richting.
4. *Ontwikkelen visie brandweezorg in 2030 → notitie gereed december 2020*
Na de keuze voor een scenario of richting wordt een visie geformuleerd op de brandweezorg in 2030.
Afstemmen visie en bijbehorende stappen met bestuur → notitie + presentatie gereed december 2020
De visie wordt verwerkt in een document en andere communicatiemiddelen. Het document geeft 'handvatten' waarmee het bestuur beslissingen kan nemen die bijdragen aan de ontwikkeling van een toekomstbestendige brandweezorg. De visie wordt voorgelegd aan het bestuur voor akkoord.
5. *Vaststellen visie door bestuur → maart 2021*

4. Projectverantwoordelijkheden en -bevoegdheden

Projectorganisatie

De projectorganisatie bestaat uit twee groepen: een projectgroep en een stuurgroep. Beide groepen kennen een eigen rol en samenstelling.

Projectgroep

De projectgroep is verantwoordelijk voor het proces en de inhoud van de scenario- en visieontwikkeling en informeert het MT en de stuurgroep hierover. De projectgroep zit tweewekelijks bij elkaar en bestaat uit de volgende personen:

Naam	Taak in project
Siske Klaassens	projectleider
extern adviseur	geeft onafhankelijk advies rondom het proces en inhoud en schrijft de visie
Sigrid Bos/Mariëlle van Vondel	ondersteunt projectleider
Martijn de Jong	geeft advies over personeels- en organisatieontwikkeling
Geke van Gosliga	geeft communicatieadvies
Edwin Verlind	geeft advies over financiën en bedrijfsvoering
Jos Pettinga	geeft advies namens OR

De projectgroep werkt nauw samen met twee werkgroepen die buiten de projectorganisatie voor de 'ontwikkeling visie brandweezorg in 2030' vallen. De projectgroep krijgt van deze groepen input of moet ze input geven. Het gaat hierbij om de volgende twee werkgroepen:

- *Smaakmakersgroep*
Deze groep is verantwoordelijk voor het verzamelen van bouwstenen (fase 1) en werkt de lijn- en projectactiviteiten uit. Hun resultaat is de input voor het ontwikkelen van de scenario's. Deze groep zit tweewekelijks bij elkaar.
- *Kopgroep*
Deze groep is verantwoordelijk voor de voorbereiding van de bestuurlijk tweedaagse van de Groningse burgemeesters. Doel van deze bijeenkomst is inzichtelijk maken aan burgemeesters welke mogelijkheden er VRG breed en voor de brandweezorg zijn om deze vorm te geven, aan welke knoppen zij kunnen draaien en welke effecten dit heeft (organisatorisch, financieel en op de kwaliteit van de brandweezorg). De projectgroep levert een schets van de scenario's voor de brandweezorg in 2030 (fase 3) als input voor deze groep.

Stuurgroep

De stuurgroep is verantwoordelijk voor het creëren van draagvlak binnen het bestuur en de gemeenten. Hiermee geven ze richting aan, wat de projectgroep kan gebruiken bij het schetsen van de scenario's. De stuurgroep zit voor afstemmingsmomenten bij elkaar en bestaat uit de volgende personen:

Naam	Taak in project
Jaap Kuin (voorzitter)	bestuurlijk opdrachtgever, portefeuillehouder brandweezorg Dagelijks Bestuur
Ard van der Tuuk	lid algemeen bestuur VRG
Adriaan Hoogendoorn	lid algemeen bestuur VRG
Wilma Mansveld	directeur VRG
Roelf Knoop	ambtelijk opdrachtgever, Regionaal Commandant
Alex Datema	voorzitter OR VRG
Siske Klaassens	projectleider
Sigrid Bos	ondersteunt projectleider

Samenwerkingsafspraken

- De ambtelijk opdrachtgever bewaakt de overall voortgang en informeert de stuurgroep;
- De bestuurlijk opdrachtgever informeert het Algemeen Bestuur;
- De bestuurlijk opdrachtgever vertaalt de wensen van de projectgroep naar de stuurgroep en vice versa;
- De projectleider neemt de besluiten over de dagelijkse gang van zaken binnen het project en ondersteunt daarmee de ambtelijk opdrachtgever;
- De projectleider monitort de uitvoering van de project- en lijnactiviteiten bij de smaakmakersgroep;
- De projectleider levert inhoud aan de kopgroep die de bestuurlijke tweedaagse van de Groningse burgemeesters voorbereidt.

5. Risico's

Bedreiging	Tegenmaatregel
Landelijke en regionale ontwikkelingen beïnvloeden de stappen die nodig zijn voor de visie/koers	Zorg dat de scenario's nog open staan voor verandering, timmer niet alles dicht.
Er is geen draagvlak maar weerstand	Betrek en informeer de betrokkenen op gezette tijden. Zorg dat alles uitlegbaar en begrijpelijk is voor de betrokkenen.
Corona-uitbraak zorgt voor vertraging	Ga zoveel mogelijk (digitaal) door met activiteiten.

6. Communicatie

Er komt een apart communicatieplan dat nauw aansluit op de planning van het project. De communicatie rondom de visieontwikkeling brandweezorg heeft twee doelen, namelijk het ontwikkelen van draagvlak en het informeren. We kennen daarbij verschillende doelgroepen, zoals het dagelijks bestuur, het algemeen bestuur, medewerkers, vrijwilligers, gemeenten en ondernemingsraad. Voor iedere doelgroep komt er een interactief en transparant proces dat recht doet aan ieders betrokkenheid. Op specifieke momenten volgt uitleg en voorlichting aan de verschillende doelgroepen met onder andere moderne communicatiemiddelen. Voorbeelden hiervan kunnen zijn: brondocument (storytelling), infographics, filmpjes, folders en bijeenkomsten.